

Kvalitě veřejné dopravy v Česku pomůže soutěž start-upu CITYA

25.4.2024 - Veronika Krejčí | Ministerstvo životního prostředí ČR

Český start-up CITYA, průkopník v oblasti operativní hromadné dopravy, hledá obci či město, kterému zdarma zajistí detailní analýzu dopravní situace a pokročilou digitální platformu CITYA, kterou budou moci půl roku bezplatně využívat.

Umožňuje nasazení operativní hromadné dopravy řízené daty, AI a chytrými algoritmy na zlepšení dopravní obslužnosti. Iniciativu podpořilo Ministerstvo dopravy, Ministerstvo životního prostředí i Ministerstvo pro místní rozvoj.

CITYA dokáže na základě dat, dopravních modelů, dlouhodobých dopravních preferencí lidí i aktuální poptávky vypočítat nejefektivnější trasy pro cestující s různými nástupy i výstupy. V rámci definovaného regionu cesta mikrobusem zpravidla trvá s nástupem, cestou i výstupem do 15 minut a stojí okolo 40 Kč. Po pár klicích v aplikaci na cestujícího do 5 minut čeká mikrobus tam, kde potřebuje. Obce, které se do soutěže přihlásí, budou hodnoceny odbornou porotou na základě relevantnosti popsanych dopravních problémů a potenciálního dopadu nabízeného řešení.

„Doprava v regionech je velké téma budoucnosti Česka, ať už z pohledu dostupnosti, energetické náročnosti, udržitelnosti nebo produkce emisí. Myslíme zvlášť na malé obce. Pro oživení regionů, jejich prosperitu i odlehčení dopravy osobními automobily, které zatěžují zvlášť jejich centra, potřebujeme přenastavit hromadnou dopravu. Start-upu CITYA držím palce a o jeho výsledky se budu velmi zajímat, jeho zaměření jde naproti aktivitám MŽP mířícím k čisté mobilitě. Pro obce dlouhodobě vypisujeme podporu na bezemisní elektrické mikrobusey, které mohou využít k optimalizaci své dopravní obslužnosti. Teď na jaře nám Evropa schválila masivní investice do modernizace veřejné dopravy v Česku z Modernizačního fondu, takže máme 15,1 miliardy korun na modernizaci kolejových vozidel s elektrickým či vodíkovým pohonem pro regionální osobní železniční dopravu. Dalších 7,3 miliardy chceme investovat do nových vozidel pro městskou hromadnou dopravu, včetně bateriových či vodíkových autobusů, trolejbusů a tramvají nahrazujících běžné autobusové linky,“ vysvětluje **ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).**

“Zavádění operativní hromadné dopravy i změna legislativy pro její efektivní využívání samosprávami, kterou momentálně na ministerstvu připravujeme, je jedním z prvních kroků celkové modernizace veřejné dopravy pomocí dat a technologií. Musíme umět pružně reagovat a podporovat moderní trendy, které pomohou systémově integrovat operativní dopravu do stávajícího fungování veřejné dopravy. Operativní hromadná doprava umožní provozovat kvalitní městskou i meziměstskou veřejnou dopravu i tam, kde tradiční veřejná doprava selhává a je ekonomicky i provozně neefektivní. Naším cílem je, aby každý občan v České republice měl možnost dopravovat se bezpečnou a kvalitní veřejnou dopravou,“ říká **ministr dopravy Martin Kupka.**

Vítězná obec získá nejen technologickou podporu, ale také plné nasazení technologické platformy poptávkové dopravy CITYA, která občanům umožní objednávat dopravu prostřednictvím aplikace nebo telefonu. A obcím umožní jasně měřit dopad inovací i efektivitu stávající hromadné dopravy.

„Nedostatečnou dostupnost a kvalitu veřejné dopravy pocítují lidé ve většině českých obcí a měst. Jde o obrovský problém, který se obce často snaží řešit nekoncepčním řešením. Buď mají vlastní MHD o pár linkách, které jsou drahé, nebo financují senior taxi, které je také drahé a často neefektivní a s nízkou kapacitou. Správné, systémové řešení nabízí jediné data, AI a technologie,

*kteří zajistí lepší řešení pro potřeby cestujících i seniorů. Přináší razantní zkvalitnění veřejné dopravy a obcím šetří miliony z rozpočtů. Doba je jinde. Díky digitalizaci víme, kdy a kam lidé cestují. Dokážeme tak reflektovat skutečné potřeby cestujících. Operativní hromadná doprava stojící na naší technologii CITYA dynamicky reaguje na měnící se poptávku a představuje další evoluční krok ve veřejné hromadné dopravě. Jak pro cestující, tak pro obce, které vyjde v nákladech na provoz na zlomek toho, co klasická linková doprava nebo senior taxi. minibusy, řízené sofistikovanými algoritmy místo tradičních jízdních řádů, vyzvednou cestující na virtuální zastávce a zavezou tam, kam mají namířeno,” říká **Dominik Janík, ředitel společnosti CITYA** a doplňuje: “Operativní hromadná doprava je nejudržitelnější druh veřejné dopravy, jak ekologicky, tak ekonomicky. Fungujeme jako doplněk k veřejné dopravě, zejména v řídce osídlených oblastech, kde tradiční linková doprava není a ani nemůže být efektivní. Touto soutěží chceme českým samosprávám ukázat, že není na co čekat. Operativní hromadná doprava je budoucnost, navíc snadno aplikovatelná na stávající infrastrukturu. Máme radost, že jsme při jejím rozjezdu, a že nás při něm podporují ministerstva, dopravci, kraje a spokojení cestující.”*

Datová analýza a modelace města nebo vybrané oblasti poskytnou přehled o tom, jaké typy lidí, v jakých časech a do kterých destinací nejčastěji vyjíždějí a dojíždějí. Tato data jsou velmi cenná pro rozvoj mobility v dané oblasti a jejím okolí, umožňují totiž simulaci různých modelů fungování operativní dopravy i zefektivnění stávající linkové dopravy. Platforma CITYA bude v ostrém provozu poskytnuta na 6 měsíců zdarma, což vítězné obci umožní ověřit si její přínosy a otestovat různé přístupy využití. Operativní doprava je 5-6krát levnější než tradiční autobusové služby, 3krát úspornější z hlediska spotřeby paliva a cestujícím v průměru šetří polovinu času na cestách. Představuje tak nejmodernější a nejudržitelnější způsob hromadné dopravy. Předpoklad spuštění spolupráce s vítězem je mezi 1. červencem a 30. zářím.

*“Operativní hromadná doprava má své místo jako součást systému veřejné hromadné dopravy. Tradiční pojetí hovoří v souvislosti s veřejnou hromadnou dopravou o pevných linkách a jízdních řádech. Tento přístup je však dnes již překonaný. S využitím alokačních algoritmů jsme schopni operativně propojit poptávku a nabídkou a doba, kdy ‘operativní’ znamenalo zavolat si o místo v minivanu den dopředu, jsou pryč, dnes se bavíme o několika minutách a pár kliknutích v přehledné mobilní aplikaci. V letošním letním semestru učím předmět Transportation Engineering studenty na The University of Texas at El Paso ve Spojených státech. Koncept operativní hromadné dopravy je i zde chápán jako moderní součást systému veřejné hromadné dopravy s potenciálem zpřístupnit tento systém těm, kteří by jinak neměli možnost dostat se na páteřní síť MHD,” říká **Tomáš Horák, vedoucí Katedry chytrých měst a regionů Fakulty dopravní Českého vysokého učení technického.***

CITYA spolupracuje s desítkami měst a krajů v České republice, Polsku a na Slovensku. Úspěšně už téměř 2 roky funguje v Říčanech, v dubnu zahájila spolupráci s IDSK i ROPID - největšími organizátory dopravy v Česku. Od května rozjíždí další ostrý provoz na Svitavsku v Pardubickém kraji. CITYA také ve spolupráci s ČVUT pracuje na pilotním projektu v texaském El Pasu, kde bude pomáhat s dopravou studentů po rozlehlém kampusu. V El pasu se bude CITYA také zabývat také napojení na letiště na jednu ze čtyř páteřních linek MHD, díky kterému se cesta veřejnou dopravou zrychlí o několik desítek minut. V Česku se rozjíždí spolupráce s Olomouckým krajem, kde start-up začíná pracovat na detailní dopravní analýze, která ukáže, jak zde může operativní hromadná doprava pomoci z pohledu zkvalitnění života lidem a zároveň šetření nákladů na provoz veřejné dopravy.

Do právě probíhající soutěže se může přihlásit jakákoli česká obec na webu CITYA.

Do právě probíhající soutěže se může přihlásit jakákoli česká obec na webu CITYA.

https://www.mzp.cz/cz/news_20240425_Kvalite-verejne-dopravy-v-Cesku-pomuze-soutez-star-upu-CITYA